

ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ควบคู่กับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

โดย ว่าที่ ร.ต.ชจรักษ์ พุพัฒน์ศิลป์ นักวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้ – ชุมพร

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ – ชุมพร เห็นความสำคัญของป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร โดยใช้พื้นที่กว่า 30 ไร่ อีกทั้งได้ดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ด้านการอนุรักษ์พันธุกรรม มีพื้นที่กว่า 35 ไร่ เป็นแหล่งเรียนรู้ชนิดพันธุ์พืชป่าชายหาด นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ป่าชายหาดอีก ราว 200 ไร่ ซึ่งมีพืชพันธุ์หลากหลายชนิด เช่น ต้นเคี่ยม ต้นยางนา ต้นเสม็ดขาว ต้นเสม็ดแดง ต้นโทะ ฯลฯ พืชสมุนไพร เช่น ต้นผักพุ่ม ต้นปลาไหลเผือก เท้ายายม่อม ขันทองพยาบาท เป็นต้น

กิจกรรม ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ควบคู่กับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ดังนี้

- ปี พ.ศ. 2558 - ปี พ.ศ. 2559 - เริ่มโครงการปลูกป่าเพื่อปรับปรุงดินทราย (ใช้ต้นกระถินเทพา)
- ปี พ.ศ. 2560 - ปลูกไม้ (ไม้กิมซุง เน้นใช้หน่อเพื่อบริโภค และใช้ใบไม้ผลิตปุ๋ยอินทรีย์)
  - ปลูกพืชผักสวนครัว เช่น ผักกูด ชะอม ผักเหลียง ตะไคร้ พริก มะเขือ ฯลฯ
- ปี พ.ศ. 2561 - เริ่มเลี้ยงผึ้งชันโรง (ชันโรงพันธุ์หลังลาย : *Tetragonula fuscobalteata* var. *pagdeni*)
  - ปลูกเสาวรส (เลี้ยงชันต้นกระถินเทพา)
- ปี พ.ศ. 2562 - ปลูกไม้กิมซุงและไม้ช่างหม่น (สนับสนุนโดยชมรมศิษย์เก่าแม่โจ้ภาคใต้ “โครงการไม้เพื่อน้อง”)
- ปี พ.ศ. 2563 - ปลูกไม้หลากหลายชนิดเพื่อรวบรวมอนุรักษ์พันธุ์ไม้ - ปลูกผักเหลียงได้ร่มเงาไม้กระถินเทพา
  - เลี้ยงและแยกขยายผึ้งชันโรง - ปลูกสร้างแปลงเพื่อการอนุรักษ์ต้นโทะ
  - เลี้ยงไส้เดือนพันธุ์แอฟริกันไนท์ครอเลอร์ (African Night Crawler : AF)

การใช้ประโยชน์จากป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ – ชุมพร ในปัจจุบัน

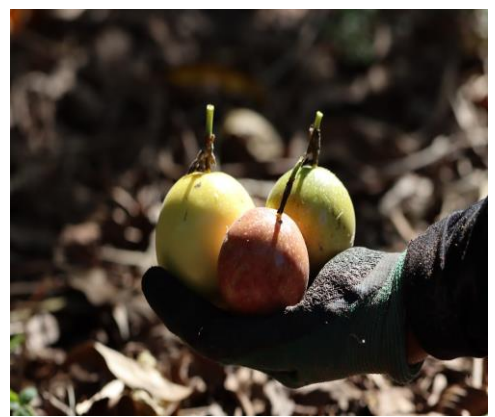
- ใช้ประโยชน์จากไม้กระถินเทพาเพื่อผลิตถ่อกเลี้ยงผึ้งชันโรงและผึ้งโพรงไทย
- ชาวบ้านได้ขอใช้ไม้กระถินเทพาเพื่อซ่อมแซมบ้าน
- ใช้ต้นกระถินเทพาเป็นค้ำให้กับต้นเสาวรธ (ประหยัดการทำค้ำ)
- เลี้ยงผึ้งชันโรงได้ร่มเงาของต้นกระถินเทพา
- ผึ้งชันโรงช่วยผสมเกสรเสาวรธให้ติดผลดี
- มีพืชผักและเสาวรธให้คนงานเกษตรเป็นสวัสดิการจากการทำงาน
- ดินทรายมีความสมบูรณ์ขึ้นเนื่องจากได้รับอินทรีย์วัตถุจากใบกระถินเทพาที่ร่วงหล่นทับถม
- มีฐานเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากใบไม้
- เลี้ยงไส้เดือนด้วยปุ๋ยอินทรีย์ใบไม้และผลเสาวรธ
- ใช้ความร่มรื่นของป่าไม้เป็นเวทีเสวนา และทำกิจกรรมบริการวิชาการสู่สังคม

ภาพประกอบ

รูปภาพชุดที่ 1. บริเวณโครงการ ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง แม่โจ้ - ชุมพร

รูปภาพชุดที่ 2 ป่ากระถินเทพา

รูปภาพชุดที่ 3 เลี้ยงชันโรง

รูปภาพชุดที่ 4 โครงการไม้เพื่อน้อง

